

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

závěrečná konference projektu Design for All

POZNATKY K ŘEŠENÍ (NE)PŘÍSTUPNOSTI STAVEB V ČESKU, MAĎARSKU A NA SLOVENSKU

Praha 26. ledna 2023, Dagmar Lanzová NRZP ČR

- Visegrad Fund

Projekt je spolufinancován vládami České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska prostřednictvím Visegrádských grantů z Mezinárodního visegrádského fondu. Posláním fondu je rozvíjet myšlenky udržitelné regionální spolupráce ve střední Evropě.

Obsah – řešení přístupnosti v České republice

1. Situační analýza

právní rozbor stavu přístupnosti v ČR

2. Dobré a špatné příklady z praxe

metodika mapování a zhodnocení staveb

3. Výstupy a přínosy projektu

informační leták, hodnotící formulář a srovnání metodik

komunikace s odbornou veřejností a státní správou

nová pracovní skupina pro přístupnost na úrovni MMR

1. Situační analýza

<https://nrzp.cz/wp-content/uploads/2022/05/Situa%C4%8Dn%C3%AD-anal%C3%BDza-%C4%8CR.pdf>

- právní rozbor situace přístupnosti v ČR, výchozí materiály a podklady, zhodnocení situace a návrhy změn:

A. Výchozí podklady

B. Stávající stav

C. Rekodifikace stavebního práva

D. Budoucnost – funkční řešení

1. Situační analýza

B. Stávající stav (v ČR ve vztahu k přístupnosti)

- **Bezbariérové užívání staveb je ukotveno v legislativě:**
stavební zákon č. 183/2006 Sb., a jeho prováděcí předpisy (zejména vyhláška č. 398/2009 Sb.)
- Normativa: absence národní normy o přístupnosti, tvorba EN 17 210 bez účasti ČR, nekvalitní překlady EN
- Odborná podpora (absence dotčeného orgánu, absence materiálů a metodik, chybí národní platforma pro rozvoj, metodiku a sdílení dobré praxe...)

1. Situační analýza

C. Rekodifikace stavebního práva

- **nový stavební zákon č. 283/2021 Sb. z července 2021 a změnový zákon č. 284/2021 Sb.**
- **dle programového prohlášení nové vlády:**
 - **odložení účinnosti zákona (odkládá zřízení státní stavební správy o jeden rok) zákon č. 195/2022 Sb.**
 - **úprava hlavních nedostatků zákona (projednává se novela nového stavebního zákona v PSP)**

• Visegrad Fund

1. Situační analýza

C. Rekodifikace stavebního práva

- prováděcí předpisy (nové požadavky na výstavbu):
 - dnes samostatné předpisy pro využívání území, obecné požadavky na stavby, požadavky na bezbariérové užívání staveb, pro Prahu platí specifické požadavky mimo BUS
 - dle nového zákona vznikne jeden předpis slučující požadavky na území, obecné požadavky a požadavky pro přístupnost
 - pro Prahu, Brno a Ostravu bude možnost stanovit odchylné požadavky (a to i pro přístupnost/bezbariérové užívání)
 - obavy o roztržičnost požadavků pro přístupnost

1. Situační analýza

C. Rekodifikace stavebního práva

- nové požadavky na výstavbu:

- požadavky pro bezbariérové užívání staveb/ přístupnost budou včleněny mezi ostatní požadavky,
- návrhy jsou zatím velice chaotické, nepřehledné, obsáhlé, nerespektující vývoj přístupnosti ani potřeby uživatelů,
- do předpisu budou převedeny požadavky dalších rezortů např. dopravní stavby, hygienické předpisy, požadavky pro vězeňská zařízení, kanalizace a vodovody, školská zařízení.

1. Situační analýza

D. Budoucnost – funkční řešení

- přístupnost je multidisciplinární dynamicky se vyvíjející obor; nejde jen o vystavěné prostředí, ale rovněž o vnitřní prostředí a jeho vlastnosti a o poskytované služby (např. informační, přístupové, orientační nebo nouzové systémy)
- nutno vytvořit vhodné právní prostředí pro prosazování požadavků přístupnosti pro všechny a **zajistit dodržování požadavků zajišťujících přístupnost**

2. Příklady dobré a špatné praxe

<https://nrzp.cz/wp-content/uploads/2022/05/P%C5%99%C3%ADklady-dobr%C3%A9-praxe.pdf>

- cílem Příkladů dobré praxe bylo vyhledat a zmapovat šest staveb a posoudit jejich přístupnost,
- vybrány měly být tři stavby jako příklad dobré praxe a tři stavby se závadami v bezbariérovém užívání jako výukové modelové případy
- zkušenosti: nejsou žádné příklady dobré praxe, vznikají nové bariéry (ani u novostaveb nejsou požadavky dodrženy)

2. Příklady dobré a špatné praxe

- možnosti a postupy mapování:

- kontrola parametrů dle platné legislativy – velmi přísné hodnocení, kdy většina starších staveb musí být označena jako nepřístupný objekt,
- posouzení stavby dle doporučení, možností a schopností majority uživatelů – posouzení individuální a méně přísné,
- posouzení stavby z hlediska principů Univerzálního designu

- ČR má vyvinutou a schválenou jednotnou metodiku mapování pro osoby s těžkým pohybovým postižením • Visegrad Fund

<https://www.presbariery.cz/cz/mapovani-barierovosti/metodika>

2. Příklady dobré a špatné praxe

- další možnosti mapování a nástroje pro posouzení dopravních staveb plynou z evropských předpisů pro rozvoj transevropské dopravní sítě v oblasti snižování následků dopravních nehod (bezpečnostní audit a bezpečnostní inspekce pozemní komunikace)
- v Příkladech dobré praxe byly záměrně použity a kombinovány výše uvedené metodiky, aby bylo zřejmé jaké výsledky z mapování lze získat.

2. Příklady dobré a špatné praxe

Nová radnice Praha 12

- použita jednotná metodika mapování POV doplněná o posouzení přístupnosti pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením
- dle metodiky byla stavba vyhodnocena jako přístupná pro osoby na vozíku,
- pro osoby se zrakovým postižením stavba není zcela bezpečná, pro osoby se sluchovým postižením nejsou žádná opatření

Jak mapovat přístupnost — Příklady (ne)dobré praxe

- Visegrad Fund

2. Příklady dobré a špatné praxe

Galerie Kunsthalle Praha

- použita jednotná metodika mapování POV následně doplněná o posouzení přístupnosti pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením
- dle metodiky byla stavba vyhodnocena jako přístupná pro osoby na vozíku,
- venkovní rampa vykazuje zásadní nedostatky pro osoby se zrakovým postižením, i pro zdravé osoby byla nalezena zásadní bezpečnostní rizika

2. Příklady dobré a špatné praxe

Galerie Kunsthalle Praha

Přístup ke Kunsthalle Praha:

- od zastávek veřejné dopravy (stanice metra Malostranská a zastávky tramvají) vede trasa k objektu v délce cca 150 m, přístupové komunikace mají povrch z mozaikové Pražské štípané dlažby, přilehlé přechody a komunikace pro vozidla a tramvajová trať jsou dlážděné hrubou přírodní dlažbou. Hmatové prvky pro zrakově postižené nejsou v hlavní trase řešeny, přechod umístěný přímo před budovou Kunsthalle je sice doplněný ochrannými provizorními ostrůvky, ale hmatové prvky pro nevidomé chybí, nebyly doplněny.

- vyhrazené parkoviště pro návštěvníky galerie z prostorových důvodů není v lokalitě řešené, možnost zaparkovat je v zóně placeného stání (fialová zóna v ulici Valdštejnská a Kosárkovo nábřeží), v okolí jsou 4 vyhrazená parkovací místa pro držitele parkovacího průkazu osoby se zdravotním postižením

- z hlediska osob se zrakovým postižením vytváří velice nebezpečnou bariéru nová rampa spojující chodník s hlavním vstupem do galerie, rampa je kovová (měděná) a bez jakéhokoliv zabezpečení postupně zasahuje do podchozí výšky chodníku, takže hrozí kontakt a vzniká nebezpečí úrazu a to nejen pro osoby se zrakovým postižením, ale i pro „zdravé“ uživatele například při špatných povětrnostních podmínkách nebo za snížené viditelnosti. Překážku je nutné ohraničit tak, aby byl zamezený vstup do podchozí výšky nižší než 220 cm.

- Visegrad Fund

Jak mapovat přístupnost — Příklady (ne)dobré praxe

2. Příklady dobré a špatné praxe

Přírodní park Modřany Povodňová

- použita kontrola z hlediska požadavků „bezbariérové“ vyhlášky č. 398/2009 Sb.
- doplněno o uživatelské pohledy osob s pohybovým postižením, seniorů a matek s kočárky
- aplikována byla metoda bezpečnostní inspekce pozemní komunikace

Jak mapovat přístupnost — Příklady (ne)dobré praxe

3. Výstupy a přínosy projektu

Informační leták a hodnotící formulář

- formulář a leták vypracován kolegy z Maďarska (Meosz)
- možnost srovnání metodik („profesionální“ mapování dle metodiky v ČR vs „laické“ mapování)
- komunikace s odbornou veřejností a veřejnou správou
- ověření výstupů (ČR má legislativu pro řešení přístupnosti, propracované specifické postupy: např. hmatové úpravy a akustické navádění nevidomých)

3. Výstupy a přínosy projektu

Nedostatky a nedodržování platné legislativy

- zásadní nedostatky a nedodržování platné legislativy
- nelze nalézt žádné „vzorové a dobré“ příklady staveb
- vznik nových bariér
- plýtvání veřejnými financemi.....
- argumenty pro vznik nové pracovní skupina pro přístupnost na úrovni MMR

• Visegrad Fund

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

Thanks for watching

Děkuji za Vaši pozornost

- **Visegrad Fund**

Projekt je spolufinancován vládami České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska prostřednictvím Visegrádských grantů z Mezinárodního visegrádského fondu. Posláním fondu je rozvíjet myšlenky udržitelné regionální spolupráce ve střední Evropě.